

**Kortepohjan ylioppilaskylä
Taitoniekantie 7 - 9
Emännäntie 8 - 10
40740 Jyväskylä**

Toimintaohjeita vaaratilanteissa ja onnettomuuksissa

TOIMINTA TULIPALOTILANTEESSA

Jos tulipalo syttyy tilassa, jossa itse olet, toimi seuraavasti tai jaa seuraavat tehtävät auttajia ollessa useita.

1. **Pelasta** välittömässä vaarassa olevat.
2. **Sulje** ovet estääksesi savun ja palon leviämistä.
3. **Hälytä** palokunta soittamalla turvallisesta paikasta numeroon 112.
4. **Sammuta**, jos palo on pieni eikä savua vielä ole.
5. **Varoita** niitä, jotka eivät ole välittömässä vaarassa.
6. **Opasta** tai järjestä opastus ja esteetön pääsy pelastusyksikölle kohteeseen sekä kerro välittömästi paloviranomaiselle onko ihmisiä vaarassa ja jo suoritettavat toimenpiteet.
7. **Varmista**, että kaikki ovat päässeet kokoontumispaikalle, joka on pyöräkatoksessa.

Poistumaan kehotetut (eivät välittömässä vaarassa olevat) sulkevat koneet ja laitteet, ikkunat sekä kaikki ovet ja poistuvat ennalta määrätylle kokoontumispaikalle.

Kerrostalopaloissa savu- ja palokaasut pääsevät usein leviämään porraskäytävään täyttäen sen kokonaan näkyvyyden jäädessä vain muutama kymmeneen senttimetriin. Savu on lisäksi erittäin myrkyllistä, jonka hengittäminen aiheuttaa menehtymisen erittäin nopeasti.

Jos palo on muualla ja porraskäytävässä on savua, toimi seuraavasti

1. **Jää asuntoon ja ole rauhallinen.**
 - Kerrostaloissa jokainen asunto on tehty omaksi palo-osastokseen ("palolokero"), josta palon nopea leviäminen toiseen asuntoon on estetty rakenteellisin toimenpitein.
 - Hyppääminen korkealta johtaa kohtalokkaihin seurauksiin, asuntoon jääminen ei.
2. **Mene parvekkeelle tai ikkunan luo ja herätä huomiota**
 - huutamalla
 - vilkuttamalla valoja
 - heiluttamalla jotain näkyvää
 - voit myös soittaa numeroon 112 ylioppilaskunnan puhelimella **0 112** ja kertoa tarkan osoitteen missä olet.
3. **Laske** varmuuden vuoksi **vettä** lavuaareihin.
4. Jos asuntoon alkaa tulla savua ovien raoista, postiluukusta tai ilmanvaihtoventtiileistä, **tuuleta** ja **tiivistä** vuotokohdat kosteilla tekstiileillä.
5. Jos asunnon ovi alkaa kuumeta, **jäähdytä** sitä vedellä.
6. Jos liekit lyövät asunnon ikkunoihin, siirrä helposti syttyvät tavarat pois ikkunoiden läheisyydestä.
7. **Noudata viranomaisten antamia ohjeita.**

TOIMINTA SAIRAUSKOHTAUKSESSA**1. Selvitä mitä on tapahtunut**

- Onko potilas kaatunut, pyörtnyt, kouristellut?
- Onko silminnäkijöitä?
- Jaa seuraavat tehtävät, jos auttajia on enemmän.

2. Tarkista potilaan tila

- Tarkista onko potilas heräteltävissä puhuttelemalla tai ravistamalla?

3. Tarkista hengitys

- Jos potilas ei herää, tarkista hengitys:
asetä kämmenselkä potilaan suun eteen ja koeta tuntuuko ilmavirtausta. Potilaan kasvojen sinerrys on merkki hengityksen estymisestä tai loppumisesta.

4. Siirrä oikeaan asentoon

- Käänä tajuton potilas kylkiasentoon.
- Ojenna päätä taakse, jotta hengitys pääsee kulkemaan esteettä.

5. Tee hätäilmoitus

- Heti kun olet selvittänyt potilaan tilan ja havainnut, että kyseessä on hätätilanne, soita numeroon **112** ja kerro:
 - mitä on tapahtunut
 - mitä potilas valittaa
 - mitä hän juuri sillä hetkellä tekee.

6. Tarkkaile

- Jos havaitset potilaan tilassa muutoksia ennen pelastuslaitoksen yksikön saapumista, soita uudelleen numeroon **112**. Ylioppilaskunnan puhelimella **0 112**

7. Opasta

- Järjestä opastus ja esteetön kulku potilaan luokse.

8. Kerro

- Kerro pelastuslaitoksen henkilöstölle mitä on tapahtunut, miten potilaan tila on kehittynyt ja onko potilaalle annettu ensiapua.

TOIMINTA VESIVAHINKOTILANTEESSA

Selvitä etukäteen veden pääsulun / huoneistosi sulun sijainti

1. Katkaise vuotokohteesta ja sen läheisyydestä sähkö.
2. Tyrehdytä vuoto esimerkiksi sulkemalla veden pääsulku, joka sijaitsee A-talon lämmönjakohuoneessa ja minimoi vesivahingot.
3. Ilmoita asiasta
 - huoltomiehelle puhelin (60)7500
 - isännöitsijälle / turvallisuuspäällikölle puhelin (60)7207
4. Tarvittaessa ota yhteys yleiseen hätänumeroon **112**, ylioppilaskunnan puhelimesta **0 112**.

Mikäli vesivaara uhkaa rakennuksen ulkopuolelta:

1. Selvitä vesivaaran aiheuttaja.
2. Jos kyseessä on vuoto, pyri tyrehdyttämään se.
3. Pyri estämään veden pääsy rakennukseen
 - säkityksin
 - muovipeitteitä käyttämällä
 - johtamalla vesi pois päin.
3. Hälytä tarvittaessa lisäapua.

TOIMINTA SÄHKÖKATKOSTILANTEESSA

1. Varmista, ettei hisseihin ole jäänyt ihmisiä.
2. Tarkista sähkökatkoksen syy ja mahdollisuus palata normaaliin sähkön saantiin.
3. Tiedota tilanteesta ihmisille ja kehoita varovaisuuteen, mikäli kynttilöitä käytetään.

Poikkeusoloissa erityisesti

Vältä kynttilöiden käyttöä

Talojen Sähköpääkeskukset sijaitsevat talojen pohjakerroksissa.

Taitoniekantien talojen ja Q - talon pääsyötön sulakkeet sijaitsevat: C - talon muuntamon yhteydessä. Varasyöttösulakkeet A- talon sähköpääkeskuksessa

Emännäntien talojen pääsyötön sulakkeet ja varasyötön sulakkeet sijaitsevat: N - talon muuntamon yhteydessä. Pääsulakkeiden syöttö tulee omilta muuntajilta, varasyöttö tulee Kortepohjan koululta.

TOIMINTA YLEISEN VAARAMERKIN YHTEYDESSÄ

1. **Suojaudu sisätiloihin**, poikkeusoloissa välittömästi suojatiloihin.
2. **Pysäytä ilmanvaihto.**
3. **Sulje** ovet, ikkunat ja ilmanvaihtoaukot ja tiivistä ne.
4. **Kuuntele** ja noudata **radiosta** viranomaisten antamia tiedotuksia ja ohjeita.

Vältä puhelimen käyttöä pelastusviranomaisten teleyhteyksien varmistamiseksi

Yleinen vaaramerkki



Yleinen vaaramerkki on yhden minuutin pituinen **nouseva ja laskeva äänimerkki** tai viranomaisen kuuluttama varoitus. Nousevan jakson pituus on 7 sekuntia ja laskevan jakson pituus samoin 7 sekuntia.

Yleinen vaaramerkki tarkoittaa **väestöä uhkaavaa välitöntä vaaraa**. Varoitus annetaan taajamissa kiinteällä ulkohälytintjärjestelmällä ja taajamien ulkopuolella kulkuneuvoon asennetuilla liikkuvilla hälyttimillä. **Vaara ohi -merkki** on yhden minuutin mittainen tasainen äänimerkki. Se on ilmoitus siitä, että uhka tai vaara on ohi.

Toimi näin kuultuasi yleisen vaaramerkin:

- Siirry sisälle. Pysy sisällä.
- Sulje ovet, ikkunat, tuuletusaukot ja ilmastointilaitteet.
- Avaa radio ja odota rauhallisesti ohjeita.
- Vältä puhelimen käyttöä etteivät linjat tukkeudu.
- Älä poistu alueelta ilman viranomaisten kehotusta ettet joutuisi vaaraan matkalla.



Kaasuvaara

Kaasuvaarasta annetaan yleinen vaaramerkki.

Toimi silloin yllä olevien ohjeiden mukaisesti ja lisäksi:

Jos olet sisätiloissa ja haistat kaasua

- paina märkä vaate suun eteen ja hengitä sen läpi
- pysytele yläkerroksissa kunnes vaara on ohi
- kuuntele radiota.

Jos olet ulkona, etkä pääse sisälle

- kiirehdi kaasupilven alta sivutuuleen
- pyri mahdollisimman korkealle, esimerkiksi mäen päälle
- paina märkä vaate, ruoho, turve- tai sammaltuppo suun eteen ja hengitä sen läpi.

TOIMINTA KAASUVAARATILANTEESSA

Kaasuvaarasta ilmoitetaan yleisellä vaaramerkillä sekä lisäohjeita annetaan radion ja TV:n välityksellä.

Kaasuvaaratilanteessa toimitaan kuten aina yleisen vaaramerkin jälkeen

1. **Suojaudu** sisätiloihin talon ylempiin kerroksiin.
 - Kellariin ja normaaliolojen käytössä olevaan väestönsuojaan ei pidä mennä, koska se ei ole tiivis (sulkutilassa).
2. **Pysäytä ilmanvaihto.**
3. **Sulje** ovet, ikkunat ja ilmanvaihtaukot ja tiivistä ne.
4. **Kuuntele** ja noudata **radiosta** viran- omaisten antamia tiedotuksia ja ohjeita.
5. **Vältä puhelimen käyttöä** pelastusviranomaisten teleyhteyksien varmistamiseksi.
6. **Pysy sisällä.**

Ulkona kuullessasi yleisen vaaramerkin

1. **Pyri sisätiloihin.**

1. **Jos et pääse sisälle**

- kulje sivutuuleen pois päin arvioidusta onnettomuuspaikasta ja pyri korkeampaan maastokohtaan
- hengitä monikerroksisen kostutetun kankaan, hatun tai sammaleen läpi.

TOIMINTA SÄTEILYVAARATILANTEESSA

Säteilytilannetta valvotaan jatkuvasti koko maassa mittareilla. Pienetkin muutokset huomataan heti ja niistä tiedotetaan viipymättä. **Säteilyvaarasta annetaan yleinen vaaramerkki.**

Mene sisälle

Sulje tiiviisti ovet, ikkunat, tuuletusaukot ja ilmastointi, jotta radioaktiiviset aineet eivät pääsisi sisään. Talon keskiosissa ja kellarissa on paras suoja.

Joditabletit

Ota joditabletti vasta viranomaisten kehotuksesta, jonka kuulet radiosta tai televisiosta. Joditabletit ehkäisevät radioaktiivisen jodin kertymistä kilpirauhaseen, mutta eivät anna muuta suojaa. Tabletteja ei pidä lähteä vaaratilanteessa noutamaan rakennuksen ulkopuolelta. Kotiin niitä voi hankkia etukäteen apteekista.

Suojaa ruoka ja juomavesi

Laita esillä olevat elintarvikkeet muovipusseihin tai tiiviisiin astioihin. Jääkaappi, pakastin ja tiiviit pakkaukset suojaavat radioaktiiviselta pölyltä.

Ulkona liikkuminen

Jos on pakko mennä ulos, käytä tiivistä, ihon peittävää asua, esimerkiksi sadevaatteita. Riisu vaatteet sisälle tullessasi eteiseen ja peseydy huolella. Käytä hengityssuojainta, pyyhettä tai talouspaperia estämään radioaktiivisten hiukkasten pääsy keuhkoihin.

Eläinten suojaus

Siirrä kotieläimet sisätiloihin ja suojaa hyvin niiden rehuvarastot ja juomavesi.

Lisäohjeet

Lisäohjeita saat kuntasi pelastusviranomaisilta, tiedotusvälineistä sekä Yleisradion teksti-TV:n sivulta 197. Tietoa saat myös Säteilyturvakeskuksen internetsivuilta osoitteesta www.stuk.fi ja pelastustoimen sivuilta osoitteesta [www.intermin.fi /sm/pelastus](http://www.intermin.fi/sm/pelastus).

Säteilyvaarasta ilmoitetaan yleisellä vaaramerkillä sekä lisäohjeita annetaan radion ja TV:n välityksellä. Yle teksti -TV sivu 197.

Säteilyvaaratilanteessa

1. **Suojaudu** sisätiloihin.
2. **Pysäytä ilmanvaihto.**
3. **Sulje** ovet, ikkunat ja ilmanvaihtoaukot ja **tiivistä** ne.

Rakennuksesta on pyrittävä tekemään mahdollisimman tiivis, ettei radioaktiivisia hiukkasia tai kaasuja tunkeutuisi sisälle. Tiivistämisessä tulee huomioida myös postiluukun, ilmastointi- ja savuhormien sekä kaikkien muiden rakojen ja aukkojen tukkiminen. Tiivistämiseen voi käyttää muovipusseja tai – kalvoa, teippiä ja tiivistemassoja.

4. **Kuuntele** ja noudata **radiosta** viranomaisten antamia tietoja ja ohjeita.
5. **Vältä puhelimen käyttöä** pelastusviranomaisten teleyhteyksien varmistamiseksi.
6. **Nauti** joditabletit ainoastaan viranomaisten antamien ohjeiden mukaisesti.
7. Jos on pakko mennä ulos, **käytä** hengityssuojainta ja tiivistä pukua.

Väestönsuojan sijainti

Väestönsuojat sijaitsevat:

A - talo: keskusrakennuksen
kellarikerroksessa.

B - talo: talon kellarikerroksessa

C - talo: talon kellarikerroksessa

D - talo: talon kellarikerroksessa

E - talo: talon kellarikerroksessa

F - talo: G- talon kellarikerroksessa

G - talo: talon kellarikerroksessa

Keskusrakennus: talon
kellarikerroksessa

J - talo: R - talon kellarikerroksessa

K - talo: talon pohjakerroksessa

L - talo: K - talon pohjakerroksessa

M - talo: talon pohjakerroksessa

N - talo: talon pohjakerroksessa

O - talo: talon pohjakerroksessa

P - talo: talon pohjakerroksessa

Q - talo: keskusrakennuksen
kellarikerroksessa

R - talo: talon kellarikerroksessa

S - talo: R - talon kellarikerroksessa

Talon turvallisuushenkilöstö:

Turvallisuuspäällikkö, tekninen isännöitsijä Jari Pihlajasaari/ JYY- Palvelut Oy

Osoite Taitoniekantie 9

Puhelin (60) 7255

Väestönsuojan hoitaja päivystävä laitosmies / JYY- Palvelut Oy

Osoite Taitoniekantie 9

Puhelin (60) 7500

Hätäilmoituksen teko-ohje

1. Soita hätäpuhelu itse, jos voit.
2. Kerro, mitä on tapahtunut.
3. Kerro tarkka osoite ja kunta.
4. Vastaa kysymyksiin
5. Toimi annettujen ohjeiden mukaan.
6. Lopeta puhelu vasta saatuasi luvan.